

## ΗΤΟ ΑΔΙΚΟΝ.

Οικογενειακὸν δράμα.

Πρωτότυπον.

(Συνέχεια καὶ τέλος)

### XVI.

Ἀφυπνισθεὶς ὁ Ἰούλιος περιήρχετο τὴν αἴθουσαν τοῦ ἀτμοπλοίου σκεπτικὸς καὶ σύννους. Μὲ πνεῦμα ἀνήσυχον καὶ τεταραγμένον ἐκάθησεν εἰς τι ἄκρον τῆς τραπέζης καὶ ἤρξατο γράφων τὸ ὄνομα τοῦτο ἐν τῇ 108 σελίδι τοῦ Ἡμερολογίου του, ὅτε κρότος ἰσχυρὸς μετὰ δονισμοῦ προσεῖλκυσε τὴν προσοχήν του, καὶ ἐγκατέλιπε πάραυτα τὴν γραφίδα, σπεύσας ἐπὶ τοῦ καταστρώματος.

Ἦτο νύξ. Ἡ Σελήνη κρυπτομένη ἐντὸς νεφῶν, παρουσίαζεν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος σκότος, τρομερόν.

Ὁ Ἰούλιος εὐρεθεὶς μετὰ τινα στιγμήν ἐπὶ τοῦ καταστρώματος, ἐξεπλάγη παρατηρῶν ὅτι τὸ ἀτμόπλοιο δὲν ἐκινεῖτο παντελῶς· ἡ μηχανὴ αὐτοῦ δὲν εἰργάζετο. Πάραυτα ἕνεκα τοῦ θορύβου ὃν οἱ ἐπιβᾶται ἐποιοῦν, ἔμαθεν ὅτι τὸ ἀτμόπλοιο παθὸν σπουδαίως ἕνεκα διαρρήξεως τοῦ λέβητος, — εὐτυχῶς ἄνευ τινὸς δυστυχήματος — δὲν ἠδύνατο νὰ κινηθῇ, ἀλλ' ἔστη ἐν μέσῳ τοῦ πελάγους μεταξὺ τῆς Σικελίας καὶ τῆς ἀπέναντι τῆς Ἀφρικῆς παραλίας.

Μετὰ μικρὰν δὲ σκέψιν τοῦ πλοιάρχου, τὸ ἀτμόπλοιο ἀναπετάσας τὰ ἱστία ἔλαβε τὴν πρὸς τὰ βορειοδυτικὰ πορείαν, πνέοντος εὐνοϊκοῦ ἀνέμου, ἥτοι τὴν πρὸς τὴν Σικελίαν, ἔνθα μετὰ παρέλευσιν σχεδὸν νυκτὸς ἔφθασεν εἰς τινα παραλίαν ἀσημάντου πόλεως, ἀνατολικώτερον ὀλίγον τοῦ Σάλσου ποταμοῦ κειμένην. Πάραυτα τὴν πρωῒαν προσεπάθησε παντὶ σθένει ἵνα ἡ ἐπιδιόρθωσις τοῦ λέβητος γείνη ὅσον τὸ δυνατόν ταχύτερον. Ἀλλὰ μεθ' ὅλας τὰς καταβληθείσας προσπάθειάς τοῦ πλοιάρχου, τὸ ἀτμόπλοιο μόνις ἀπῆρεν τῆς παραλίας μετὰ παρέλευσιν τεσσάρων ἡμερῶν.

Ἀπὸ τῆς στιγμῆς ταύτης ὁ Ἰούλιος ἤρχισε νὰ καταλαμβάνηται ὑπὸ βραθυμίας, ρεμβασμοῦ, καὶ τὸ χεῖριστον πάντων, δεισιδαιμονίας· ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν του πάντοτε τὸ ὄνειρον. Ἀναλογιζόμενος δὲ ὅτι ἡ Ἀλεξάνδρα μόνις εἶδε τὴν ἐξωτερικὴν θέαν τοῦ ναοῦ, ἐγένετο ἄφαντος, ἀνελύετο εἰς δάκρυα καὶ ἔκλαιεν ὡς βρέφος, φοβούμενος μὴ τὸ ὄνειρον τοῦτο ἐπαληθεύσῃ.

### XVII.

Ἦτο ἐσπέρα ἑαρινή.

Ἡ Σελήνη μόνις κορυφὰς τινὰς ὁρέων ἀπέναντι τοῦ Ἑρμαϊκοῦ κόλπου κειμένων ἤρχισε νὰ χρυσίζει, ὅτε ἀτμόπλοιο προσορμισθὲν ἠγκυροβόλησεν ἐξωθεν τοῦ στομίου τοῦ λιμένος.

Ἦτο τὸ ἀτμόπλοιο ἐκεῖνο ὅπερ πρὸ εἴκοσι καὶ ὀκτὼ ἡμερῶν εἶχε προσεγγίσει τὰ βορειοδυτικὰ παράλια τῆς Σικελίας

ἐξ ἀνάγκης μεγίστης, βλαβέντος, ὡς γινώσκομεν, κατὰ τι τοῦ λέβητος. Μὴ ὑπαρχόντων ὁμῶς μέσων καταλλήλων πρὸς ταχέαν διόρθωσιν τῆς γενομένης βλάβης, ἕνεκα τοῦ ἀποκέντρου μέρους εἰς ὃ προσωρμίσθη κατὰ τὴν ἀποφράδα ἐκείνην νύκτα, ἐβράδυνε τοσοῦτον.

Ἦτο ὥρα σχεδὸν μεσονύκτων ὁπότεν ὁ Ἰούλιος ἐξῆλθε τοῦ ἀτμοπλοίου.

Μόνη αὐτοῦ σκέψις ἦτο νὰ διέλθῃ ἐξωθεν τῆς οἰκίας τῆς Ἀλεξάνδρας, ἵνα ἀναπνεύσῃ τὴν μυροβόλον ἐκείνην πνοὴν τοῦ ἔρωτος. Τοῦθ' ὅπερ καὶ ἔπραξε. Ἀφοῦ διήνυσσε μέγα διάστημα ἔφθασεν ἀπέναντι τῆς ὁδοῦ ἣτις περιεῖχεν ἐν ἄλλοις καὶ τὸν πτωχὸν οἶκον τῆς Ἀλεξάνδρας. Ἀμέσως ἤρχισε νὰ καταλαμβάνῃ αὐτὸν αἰφνιδίως τις φόβος, ἀπαίσιός τις δειλία. Ἔστη ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ ἐκείνης μελαγχολικὸς καὶ σύννους μὴ δυνάμενος νὰ προχωρήσῃ. Οὐδ' αὐτὸς ἠγνόει τὸ διατί. Γονυπετήσας ἐν μέσῳ τοῦ σκότους παρεκάλει τὸν Ὑψίστον ἵνα δώσῃ αὐτῷ θάρρος καὶ προχωρήσῃ· παρεκάλει αὐτὸν ὅπως διαφυλάττῃ τὴν φιλίαν του ὑγειᾶ μέχρι τῆς πρωῒας καὶ ἴδῃ αὐτὴν μετὰ χαρᾶς ἀπλήστου.

Πλὴν πόσον ἠπατάτο ὁ δύσμοιρος!

Ἠγέρθη, αἱ δυνάμεις τοῦ ἐπανῆλθον καὶ ἐπορεύετο. Ἐφθασε πρὸ τῆς θύρας τῆς Ἀλεξάνδρας· ἀλλὰ πάραυτα ἐξεπλάγη ἰδὼν αὐτὴν ἡμινηνεωγμένην. Δὲν ἠδύνατο τὴν στιγμήν ἐκείνην ἡ διάνοια αὐτοῦ νὰ ἐνεργήσῃ ἵνα ἐπιφέρῃ κρίσιν τινὰ περὶ τοῦ αἰφνιδίου τούτου συμβάματος. Οὐδ' ἠδύνατο νὰ ἵσταται ἐξωθεν τῆς οἰκίας ἐν μέσῳ τῆς ὁδοῦ, ἀπαθὴς καὶ σιωπηλός· ἀλλ' ἀμέσως εἰσελθὼν καὶ ἀναθὰς τὴν κλίμακα ἔφθασεν εἰς μικρὸν τι καὶ ἐτοιμόρροπον δωμάτιον, πενιχρώτατον ὡς πρὸς τὴν διασκευὴν τῶν ἐπίπλων, ἀλλὰ λίαν καθαρόν. Ἰστατο ἐκεῖ ἐπὶ στιγμήν οὐδὲν ἄλλο παρατηρῶν εἰ μὴ μικρὸν τι λυχναρίον ὅπερ ἀπέδιδεν ὁσμὴν οὐχὶ εὐάρεστον. Ἐπὶ τέλους ρίψας τὸ βλέμμα του ἐπὶ τῆς ἀπέναντι τοῦ λυχναρίου κειμένης γωνίας εὗρεν ἐσθῆτα μέλαιναν, ἣν ἀνεγνώρισε παρ' αὐτὴν ὅτι ἦτο ἡ ἐσθὴς ἐκείνη ἣν ἐφόρει ἡ Ἀλεξάνδρα ὁπότεν συνωμίλουν ἐν τῷ νεκροταφείῳ πρὸ ἐνὸς σχεδὸν ἔτους. Ἐπεσεν ἐπ' αὐτῆς καὶ τὴν κατεφίλει ὡς νὰ προσμάντευέ τι κακόν.

Ἀλλ' ὁμῶς, ταύτην τὴν στιγμήν, ὡς ἐξ ἐνστίκτου, δὲν ἠπατάτο.

Ὡς μανιώδης ἐξελθὼν τοῦ δωματίου κατῆλθε τὴν κλίμακα καὶ ἔθετο τὸν πόδα αὐτοῦ ἐπὶ τῆς ὁδοῦ, ἔτοιμος πρὸς ἀναχώρησιν, ὅτε ὁ νυκτοφύλαξ τῆς ἐνορίας ἐκείνης διερχόμενος ἐκεῖθεν τὴν στιγμήν ἐκείνην, διέταξεν αὐτὸν νὰ σταθῇ.

— Ποῖος εἶσαι καὶ τί θέλεις ἐδῶ τοιαύτην ὥραν; ἠρώτησεν αὐτὸν ὁ Ἀλβανὸς μεθ' ὕφους αὐστηροῦ καὶ ἐπιτακτικοῦ.

Ὁ Ἰούλιος εὐθύς ἐκ τῆς φωνῆς τῆς ἐρωτήσεως ταύτης ἀνεγνώρισε τὸν ἀρχαῖον φύλακα τοῦ κήπου των, ὃν εἶχον πρὸ πολλῶν ἐτῶν μέχρι τοῦ θανάτου τοῦ πατρὸς του. Λαβὼν δὲ θάρρος ἀπεκρίθη.

— Εἶμαι ὁ Ἰούλιος Σιλεμέθιος υἱὸς τοῦ παλαιοῦ σου κυρίου.

— ὦ, σὺ ὁ Ἰούλιος;

— Ναί, Ἀπτουλαρχμάν.

— Καὶ τί ζητεῖς ἐνταῦθα; ἀπεκρίθη ὁ Ἀλβανὸς μετὰ περιεργίας.

— Πρὸ μιᾶς περίπου ὥρας ἐξῆλθον τοῦ ἀτμοπλοίου ἐρχόμενος ἐκ Λονδίνου. Διερχόμενος ὁμῶς πρὸ τῆς θύρας ταύτης, καὶ εὐρών αὐτὴν ἠνεωγμένην, ἀνεμνήσθην τῆς φίλης καὶ συγγενοῦς μοι Ἀλεξάνδρας καὶ εἰσῆλθον ἐν αὐτῇ ἵνα τὴν περιεργίαν μου λύσω. Ἀλλ' οὐδὲν καὶ μηδὲν ἐν τῷ μόνῳ δωματίῳ ὅπερ ὑπάρχει ἐντός. Οὔτε μητέρα οὔτε θυγατέρα εὗρον ἐν αὐτῷ. Ἀπορῶ τί νὰ εἰκάσω.

— Εἶναι ἀληθές ὅτι θυγατέρα δὲν θὰ εὑρῇς ποτὲ πλέον, διότι ἀπέθανε τὴν πρώτην τῆς χθές, καὶ μετὰ μεσημβρίας ἐκκηδεύθη. Ἀλλ' ἀπορῶ διατί ἡ μήτηρ τῆς μακαρίτιδος δὲν εὕρεται εἰς τὸ δωμάτιόν της, καὶ διατί ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ ἡ θύρα εἶναι ὅλως ἠνεωγμένη. Ἴσως ἔλαβον αὐτὴν εἰς τινα οἰκίαν φιλικήν, ἵνα μὴ μόνῃ ἐν τῷ δωματίῳ της μένῃ, καὶ στενοχωρῆται ἐκ τῆς θλίψεως. Ἀλλὰ πρὸς τί πάλιν νὰ ἀφήσωσι τὴν θύραν οὕτω; Ἀγνοῶ τί νὰ υποθέσω. Τέλος πάντων, αὔριον θὰ ἐξετασθῇ τὸ πρᾶγμα.

Κ' ἐνῷ ταῦτα ἔλεγεν ὁ νυκτοφύλαξ, ὁ Ἰούλιος ἔτρεμεν ὅλος· ἡ χεὶρ του δὲν ἠδύνατο νὰ λάβῃ τὴν τοῦ νυκτοφύλακος ἵνα καληνυκτίσῃ αὐτόν· οἱ ὀφθαλμοὶ του ἂν καὶ ἐν μέσῳ σκότους διέκρινον πρότερον, τώρα πάντῃ τούναντίον· μόνον λέξεις ἐκ τοῦ στόματος τοῦ Ἀπτουλαρχμάν ἤκουε, οὐδόλως δὲ καὶ ἔνοιον ἐκ τῶν λεγομένων ἠδύνατο νὰ ἐξαγάγῃ. Ἀμέσως χωρὶς νὰ ἀπωλέσῃ ἐλαχίστην στιγμὴν χρόνου ἀπεχαιρέτησε τὸν νυκτοφύλακα ἵνα πορευθῇ μετὰ τάχους εἰς τὸ νεκροταφεῖον, νομίζων ὅτι ἐκεῖ θὰ τὴν εὕρῃ. Εἶναι ἀληθέστατον ὅτι ὁ ἔρως ἐν τῇ παραφορᾷ του τυφλώνει τὸν ἄνθρωπον, καθιστῶν αὐτὸν παλίμπαιδα.

Ἐβάδιζε πρὸς τὸ νεκροταφεῖον. Οἱ πόδες αὐτοῦ τὴν γῆν δὲν ἐπάτων. Μὲ τί τάχος ἐπροχώρει! Ἀμαζα σιδηροδρομικὴ εἴαν ἤρχετο εἶτε ἐκ τῶν ὀπισθεν αὐτοῦ, εἶτε ἐκ τῶν ἔμπροσθεν, οὐδόλως θὰ ἐπτόει αὐτόν, οὐδόλως θὰ τὸν ἐτάραττεν, οὔτε ἤθελε κάμει αὐτόν νὰ μεταβάλλῃ τὴν εὐθεῖαν γραμμὴν ἣν ἠκολούθει.

Ἐφθασε πρὸ τοῦ νεκροταφείου σχεδὸν καταβεβλημένος ἐκ τῆς θλίψεως. Τὸ πᾶν εὕρισκετο ἐν ἄκρᾳ σιγῇ καὶ ἡρεμίᾳ. Μόνον εἰς μύλος ἐκεῖ πλησίον εὕρισκόμενος καὶ ὑπὸ τοῦ ἀνέμου κινούμενος ἐτάραττε τὴν γαλήνην τῆς φύσεως, ἥτις περιέβαλλεν αὐτὸν ἀπὸ τινος στιγμῆς. Ἡ ταραχώδης αὕτη βοή τοῦ μύλου, ὁ κρότος οὗτος ὁ ἐν ὥρᾳ σκότους ἀκουόμενος, ἐνέπλησεν αὐτὸν φόβου καὶ τρόμου, καὶ ἰδοὺ δι' ἐνὸς ἄλματος ὑπερέβη τὸν τοῖχον τοῦ νεκροταφείου, — διότι ἡ θύρα ἦτο κεκλεισμένη ἀφ' ἧς στιγμῆς ἔδυσεν ὁ ἥλιος — καὶ δι' ἐτέρου ἔφθασε πρὸ

τοῦ τάφου ἐκείνου ἐφ' οὗ ἄλλοτε πρὸ ἐνὸς περίπου ἔτους ἦτο γονυπετής μετὰ τῆς Ἀλεξάνδρας.

Ἀλλ' ὅποια ὑπῆρξεν ἡ ἐκπληξίς του, ὅποταν τοὺς ὀφθαλμοὺς του στρέψας διακρίνει πλησίον τοῦ τάφου γυναῖκα γονυπετὴ καὶ κλαίουσαν. Ἦτο ἡ δυστυχὴς μήτηρ τῆς Ἀλεξάνδρας ἥτις, μὴ δυναμένη νὰ ὑποφέρῃ πλέον τὴν ἀηδῆ ταύτην ζωὴν ἤλθεν ἐπὶ τοῦ τάφου θέλουσα νὰ ἀποθάνῃ. Ἐγκατέλιπε τὸ δωμάτιόν της καὶ ἤλθε νὰ ὁμιλήσῃ μὲ τὴν θυγατέρα της! Ὁ τοῖχος ὃν ὁ Ἰούλιος ὑπερέβη, δι' αὐτὴν ἦτο λιθάριον, δυνηθεῖσαν εὐκόλως ἐν τῇ παραφορᾷ καὶ ἀπελπισίᾳ της νὰ τὸ διασκελίσῃ.

Καθ' ἣν στιγμὴν ὁ Ἰούλιος ἐζήτει νὰ διακρίνῃ ἐν μέσῳ σκότους τὴν φυσιογνωμίαν ταύτης τῆς γυναικὸς, ἤκουσεν ἐκ τοῦ στόματος αὐτῆς τὰς φράσεις ταύτας.

— Κόρη μου, ἀγαπητὴ μου κόρη, παρακάλεσον τὸν Θεὸν ἵνα λάβῃ μετὰ σοῦ καὶ ἐμὲ τὴν ὅλως περιττὴν πλέον ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ· διότι μὲ ἔφερεν ἐνταῦθα, ὡς φαίνεται, ἵνα μὲ δοκιμάσῃ, ἂν δύναιμι νὰ ὑποφέρω τὰς θλίψεις. Μὲ ἔφερεν ἵνα ἴδῃ ἐν ἐμοὶ τὸ ἀποτύπωμα τῆς δυστυχίας καὶ τῆς ἀπελπισίας. Ἀλλὰ, δὲν εἶμαι Ἰωβ. Εἶμαι Οὐρανία, εἶμαι γυνὴ χήρα. Ἡ ὑπομονή μου ἐξηντλήθη, ἡ δὲ καρδιά μου ἐτάκη ὡς κηρός. Δὲν πρέπει πλέον νὰ ζῶ, διότι δὲν ἔχω ἐλπίδα, δὲν ἔχω στήριγμα, δὲν ἔχω θυγατέρα οὐδεμίαν, δὲν ἔχω σὲ τοῦλάχιστον τὴν Ἀλεξάνδραν μου.

Οὕτως ἔλεγεν ἡ μήτηρ, κλαίουσα ἀπαρηγόρητα, καὶ βρέχουσα τὰ ἐπὶ τοῦ τάφου χόρτα πρὶν εἶναι ἡ δρόσος πέση ἐπ' αὐτῶν.

Ὁ δὲ Ἰούλιος μὲ ὀφθαλμοὺς πλήρεις δακρύων, μὲ χεῖρας τρεμουσὰς ἔλαβεν αὐτὴν ἐκ τῶν ὤμων, καὶ μὲ χεῖλῃ ἡμιτρέμοντα, ὥσπερ σπασμωδικὰ εἶπεν αὐτῇ:

— Μὴ φοβοῦ μῆτερ μου· ἐγὼ ἠγάπησα αὐτὴν πλείοτερον σοῦ ἂν καὶ ἦτο θυγάτηρ σου. Τὸ τοιοῦτον οὐδόλως ἄς μὴ σοὶ φανῇ παράδοξον· διότι ἐνταῦθα μόνον καὶ καθ' ἐξίρεσιν ὑπερίσχυσε ὁ ἔρως τῆς μητρικῆς στοργῆς. Ὀνομάζομαι Ἰούλιος Σιλεμέθιος· ἤμην ἐραστής τῆς Ἀλεξάνδρας, καὶ ἐκείνη ἦτο τὸ εἶδωλον τῆς λατρείας μου. Ἀλλὰ φεῦ! νῦν πᾶσα ἐλπίς γλυκεῖα δι' ἐμὲ ἀπωλέσθη· πᾶν μαγικὸν δι' ἐμὲ ὄνειρον ἐξηλείφθη τῆς φαντασίας μου. Παρῆλθον δέκα μῆνες ἀφ' ὅτου τὴν εἶδον εἰς τὸ αὐτὸ μέρος. ὦ ἀγαπητὴ μου Ἀλεξάνδρα, λάβε καὶ σὺ μέρος εἰς τὸν διάλογον ἡμῶν. Λυπήθητι τὴν μητέρα σου καὶ τὸν Ἰούλιόν σου, καὶ ἀποκρίθητι μίαν μόνην φορὰν. ὦ, εἶναι σκληρὸν νὰ ἀποθάνῃς καὶ νὰ μὴ σεῖδω. Ναί, πρέπει νὰ σε ἴδω μίαν καὶ μόνην εἰσέτι φορὰν, τὴν τελευταίαν· νὰ ἀσπασθῶ τὴν ὥχραν σου παρειάν, ἐφ' ἧς ἄλλοτε ἦτο ἐξωγραφημένη ἡ αἰδῶ, καὶ νὰ σοὶ εἶπω τὸ ὕστατον χαῖρε! Ναί Ἀλεξάνδρα μου πρέπει.

Καὶ ταῦτα λέγων ἀπεκύλισε τὴν πλάκα τοῦ τάφου μεθ' ὅλης τῆς νεανικῆς του δυνάμεως καὶ ἔπεσεν ἐπὶ τῆς νεκρᾶς ὥσπερ παράφρων, καταβρέχων τὸ πρόσωπον αὐτῆς τὸ ὥχρον

μέ δάκρυα, ἐνῷ ἡ μήτηρ ἴστατο παρὰ τὸ χεῖλος τοῦ τάφου, κλαίουσα καὶ προφέρουσα φράσεις ἀσυναρτήτους:

— Καταφίλησον αὐτήν, ἔλεγε τῷ Ἰουλίῳ, διότι σὲ ἡγάπα. Ὅποταν ἀπέθνησκε τὸ ὄνομα Ἰούλιος ἐπρόφερεν, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἠδυνάμην νὰ μαντεύσω τὴν σημασίαν ταύτην τῆς λέξεως. Ὁ ἔρως ἀμφοτέρων ὑμῶν ἦτο μυστήριον κεκρυμμένον ἐντὸς τῆς καρδίας τῆς Ἀλεξάνδρας.

— Μὲ ἀνεμνήσθη ὅποταν ἀπέθνησκε; Τὸ ὄνομά μου ἐπρόφερεν; Ὡ, δὲν πρέπει πλέον καὶ ἐγὼ νὰ ὑπάρχω εἰς τὸν κόσμον τοῦτον τῆς ματαιότητος. Ἴσως ἀπέθανεν ἐξ αἰτίας μου, ἔνεκα τῆς βραδύτητός μου. Ἄ, τώρα ἐννοῶ ὅτι τὸ ὄνειρόν μου ἀρχίζει νὰ ἐπαληθεύῃ. Ἀλεξάνδρα μου, σὲ εἶδον καθ' ὅναρ ἔχουσαν ὄψιν νεκρᾶς· μοὶ εἶπες ὅτι ἦλθον ἀργά· ἐγένετο ἄφαντος ὡς ἡ πέρδιξ ἐκ τῶν ὀξέων ὀφθαλμῶν κυνηγοῦ. Μὲ ἐγκατέλιπες μόνον. Ἰδοὺ πᾶν ὅτι εἶδον καθ' ὕπνον, τὸ βλέπω ἔξυπνος. Δὲν θέλω πλέον τὸν κόσμον τοῦτον, ὅχι, θέλω νὰ ἀποθάνω. . . .

Κι' ἐνῷ ταῦτα ἔλεγεν, ἔπесε λειπόθυμος ἐπὶ τῆς νεκρᾶς, μὴ δυνάμενος νὰ προφέρῃ λέξιν.

— Ὅχι Ἰούλιε, σὺ θὰ ζήσῃς· διὰ σὲ ἴσως ἄστρον τι στυλινώτερον θ' ἀνατείλῃ ἡμέραν τινά· ἀλλὰ δι' ἐμέ. . . . . δι' ἐμέ. . . . . ἦτο ἄδικον. . . . . ἦτο ἄδικον.

— Ὅχι μῆτερ μου, ὅχι δι' ἐμέ τὸ ἄστρον ἔδωσε διὰ παντός· οὐδεμία πλέον ἐλπίς. Δι' ἐμέ ἦτο ἄδικον, διὰ σὲ ὅμως ἀδικώτατον.

Καὶ ταῦτα εἰπὼν ἀπῆλθε, κλαίων καὶ ὀδυρόμενος ματαιῶς, προσπαθήσας ὅπως λάβῃ μεθ' ἑαυτοῦ τὴν δυστυχιστάτην Οὐρανίαν· οἱ δὲ θῆνοι αὐτοῦ συνενούμενοι μετὰ τῆς βοῆς τῶν ἀνέμων καὶ μετὰ τοῦ πατάγου τῶν ἐπὶ τῆς ἀντικρὺ παραλίας θραυμένων κυμάτων, ἀπετέλουν, ἐν τοιαύτῃ ὥρᾳ μεσονύκτων, συναυλίαν φρικώδη!

### XVIII.

Ἦτο πρωΐα τῆς 19 Μαρτίου 18. .

Ὁ ἥλιος μόλις ἀνέτειλεν ἐπὶ τοῦ ὀρίζοντος, καὶ ἰδοὺ ἱερεὺς βαδίζει ἐντὸς τοῦ κήπου τῆς ματαιότητος, ἐντὸς τοῦ νεκροταφείου, πορευόμενος εἰς τὸν ναὸν ἵνα δεηθῇ τῷ Ὑψίστῳ. Ἀλλὰ μόλις φθάνει ὀλίγα βήματα πρὸ τοῦ ναοῦ, καὶ ἐμφανίζεται πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν του τάφος ἠνεωγμένος καὶ ἐντὸς αὐτοῦ θεάματι σπαραξικάρδιον καὶ καινοφανές. Γραῖα τεθνηκυῖα παρὰ τὸ χεῖλον τούτου χεῖλος, ἐν ᾧ ἐτέρᾳ ὥρᾳ κόρη νεκρὰ ἐντὸς φερέτρου. Ἡ δυστυχὴς μήτηρ τῆς Ἀλεξάνδρας μὴ δυνάμενη πλέον νὰ ζήσῃ ἐν τῷ κόσμῳ τούτῳ μόνῃ, ἐπροτίμησε νὰ ἀποθάνῃ, καὶ ἀπέθανε πλησίον τῆς ἡγαπημένης αὐτῆς θυγατρὸς.

Ὁ δὲ Ἰούλιος;

Ἐπὶ τῶν ὀχθῶν τοῦ Μέλητος συχνάκις φέρων τὸ βῆμα, ἀναμιγνύει τοὺς στεναγμούς του μετὰ τοῦ φλοίσβου τῶν κυμαινόμενων ὑδάτων τοῦ ποταμοῦ καὶ ποτίζει μὲ τὰ δάκρυά του τὰ παρόχθια φυτὰ, ἅτινα συναισθανόμενα καὶ συμμεριζόμενα τὴν λύπην του, τὴν ἐπομένην κύπτουσι τὴν κεφαλὴν καὶ ξηραίνονται.

Ὡ φύσις! ἡδὴ ἤρχισες νὰ ἐννοῇς τὸ σφάλμα σου, νὰ ἐννοῇς ὅποιον λάθος τρομερὸν ἔκαμες! Ἀλλὰ δὲν ἐννοεῖς ὅτι εἶναι πλέον ἀργά; Μὴ συμμερίζεσαι καὶ σὺ τὴν θλίψιν του, ξηραίνουσα τὰ φυτὰ ὅπως τὸν εὐχαριστήσης, διότι ὁ Ἰούλιος δὲν κολακεύεται, ἀλλ' ἀπαξ πληγὴς ὑπὸ τῶν βελῶν τοῦ ἔρωτος, οὐδέποτε λησμονεῖ τὰς πληγὰς ταύτας, — ὑπὸ τῆς εὐμαρείας τοῦ βίου πλανώμενος, ἀλλὰ πάντοτε στενάζων βαδίζει πρὸς τὸν τάφον νομίζων αὐτὸν τὸ τέρμα τῶν δυστυχιῶν του. Τῷ εἶναι ἀδιάφορον ἂν τὸ βλέμμα του ξηραίνῃ τὰ ἄνθη καὶ τὰ δένδρα, ἂν ἡ λαλιὰ του ἔχει τοσαύτην ἐπιρροὴν ὥστε ἡ ἀηδὼν ἐν μέσῳ τοῦ δάσους νὰ σιωπᾷ.

Μελαγχολικὸς πάντοτε καὶ σκεπτικὸς βαδίζει, καὶ εἰς αὐτὸ τὸ βάδιμά του ἐμφαίνεται ἡ πρὸς τὸν κόσμον πλέον ἀποστροφή. Ἐχει πεποιθήσιν ἐν ἑαυτῷ ἀκλόνητον ὅτι τὸ ἐπίλοιπον τοῦ βίου του θέλει διανύσει ἐν μέσῳ τῶν θλίψεων, ἐν μέσῳ τῶν δακρύων. Τοιαύτην ιδέαν ἔχοντας, πῶς εἶναι δυνατὸν ἐλαφρόν τι μερίδιμα νὰ ἀναφκνῇ ἐπὶ τοῦ προσώπου του, ἐλαχίστη δὲ καὶ στιγμιαία χαρὰ νὰ ἐπισκεφθῇ αὐτόν;

Ὡρίσεν ὅπως ὁ περίπατος αὐτοῦ καθ' ἐκάστην Κυριακὴν μετὰ μεσημβρίαν γένηται πρὸς τὸ νεκροταφεῖον. Ἐπορεύετο τακτικώτατα. Ἠσπάζετο τὴν πλάκα τοῦ τάφου τῆς Ἀλεξάνδρας, κλαίων ὡς βρέφος, καὶ ἔθετο τὸ οὖς του ἐπὶ τινος μικρᾶς ὀπῆς τοῦ τάφου, νομίζων ὁ δυστυχὴς ὅτι θὰ ἀκούσῃ τὴν ἀθώαν αὐτῆς λαλιάν. Ἀφοῦ δὲ ἐπὶ τινι λεπτᾷ τῆς ὥρας ἔμενε σιωπῶν καὶ δακρύων, τὸ βλέμμα του ἔχον προσηλωμένον πρὸς τὸν τάφον, ἀπῆρχετο μετὰ ταῦτα ἡμιτρέμων καὶ κατάρωμενος τὴν ἡμέραν τῆς γεννήσεώς του.

Ἐκτοτε καθ' ἐκάστην σχεδὸν ἐσπέραν, κατὰ τὴν ὥραν ἀκριβῶς τοῦ περιπάτου, θεᾶται ὁ Ἰούλιος ἐπὶ τῆς προκυμαίας σὺννους καὶ σκεπτικὸς. Τὴν κεφαλὴν του πάντοτε πρὸς τὴν γῆν ἔχων, οὐδὲν πρόσωπον θέλει νὰ ἀτενίσῃ, εὐχαριστούμενος μόνον ὅπως ἀναπολῇ τὸ ἐν τῇ φαντασίᾳ του εἰσέτι ἀναπτερούμενον ἱλαρὸν πρόσωπον τῆς Ἀλεξάνδρας. Καὶ τοιαύτην διάγνων ζωὴν ἐγένετο κάτισχνος, ὅψιν ἔχων φθισικοῦ· καὶ ζῇ ἔτι οὕτω, παράδειγμα γενόμενος τοῖς γνωρίμοις αὐτοῦ καὶ φίλοις.

Ἐγγραφον ἐν Σμύρνῃ τῇ 13 Ἀπριλίου 1882.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΣ Δ. ΘΕΜΕΛΗΣ.